

C.S.E.I
ORIZ NT

CARTEA MEA

ediția nr. 32
2026

CĂRTICICA MEA

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
CENTRUL NAȚIONAL ISSN 2068-367
STR. ION GHICA NR.4, SECTOR.3
COD 030046, BUCUREȘTI
TEL: (021) 311.2635, (021) 314.244
INT: 229, FAX (021) 312.49.90
EMAIL: issn@bibnat.ro, www.bibnat.ro

ediția nr. 32
2026

Cărticica
mea

ÎNDRUMĂTOR COLECTIV REDACȚIONAL

Prof. Dume Camelia

COLECTIV DE REDACȚIE:

Prof. Dan Mircea

Prof. Petruț Raluca

Prof. Popa Gina

Prof. Florin Carina

CARTICICA MEA

ediția nr. 32
2026

CUPRINS

1. Activitate metodică în mediul online: Cercul pedagogic al profesorilor de psihopedagogie specială - clasele V–X - Prof. - Canalaș Liliana	5
2. Povești cu emoții - Prof. Ban Crina	7
3. Alfabetizarea persoanelor private de libertate – factor esențial al reintegrării sociale – prof. Dan Mircea	9
4. Cupa Orizont Oradea - Ediția a V-a - Prof. Țicărat Ana-Maria	11
5. Efectele pozitive și negative ale ecranelor asupra copiilor cu cerințe educative speciale și nu numai - Prof. Molnar Romina – Paula.....	13
6. Rolul creativității și imaginației în corectarea tulburărilor de limbaj la preșcolari - Prof. Hedeia Ioana, C.J.R.A.E Bihor	15
7. Diseminare Proiect educativ județean „Culoare și splendoare oglindită în ochi de copil” 2025-2026 - Prof. Horaniț Alina Viorina	17
8. Persoane private de libertate în pelerinaj la Mănăstirea Sfintei Cruci din Oradea și în vizită la Muzeul Țării Crișurilor: o lecție despre credință, cultură și reintegrare - Prof. Serafim Maria	19
9. Implicarea elevilor cu CES în promovarea unui comportament responsabil față de mediu - 22 aprilie 2026 Ziua Pământului - Prof. Romanschi Lucia Adriana	21
10. Instrumente și strategii eficiente care contribuie la îmbunătățirea activității de predare – învățare – evaluare utilizate la elevii cu C.E.S. – imaginația și creativitatea - Prof. Popa Gina.....	23
11. Strategii de dezvoltare a inteligenței emoționale în mediul educațional - Prof. Popa Felicia-Anca.....	25
12. Dezvoltarea limbajului oral și scris - Prof. Laslou Elena-Georgeta -	27
13. Săptămâna verde - Prof. Suciș Roxana	29
14. Două luni de învățare, reflecție și dezvoltare Educație în parteneriat - familie, școală, comunitate - Prof. Tocuș Maria Dorina	31
15. Metoda Desenului Răsturnat - Prof. Cristea Cristina	33
16. Dezvoltarea competențelor de literație la clasa a II-a - Prof. Înv. Dan Romina, Liceul Ortodox Roman Ciorogariu, Oradea	34
17. Impactul ecosistemului digital asupra echilibrului psiho-emoțional la elevii de gimnaziu - Prof. Haiăș Florica Maria	36
18. Curs de formare profesională „Căinele de terapie –partener în cadrul activităților de tera-pii și programe de intervenție: de la teorie la practică” - Prof. Lezeu Crina	38
19. Model de activitate extracurriculară pentru elevii cu dizabilități - Prof. Căbău Ioana	39
20. Comunicare, incluziune și progres: impactul terapiei logopedice asupra elevilor cu CES - Prof. Petruș Raluca	40
21. Contracronometru - Prof. Pintican Laura	42
22. Parteneriat instituțional din cadrul proiectului de activitate extracurriculară - Prof. Sass Tabita	44
23. Unitate în diversitate Școala ca spațiu al creșterii reciproce - Consilier Școlar Crina Crețu, Cjrae Bihor -	46
24. Jocul ca metodă fundamentală de intervenție și învățare în învățământul special și incluziv - Dir. Adj. Prof. Dr. Marușca Angela Ioana	48

Activitate metodică în mediul online: Cercul pedagogic al profesorilor de psihopedagogie specială - clasele V-X

În data de 29 aprilie 2026, s-a desfășurat, în format online, la Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Orizont” Oradea, Cercul pedagogic al profesorilor de psihopedagogie specială care își desfășoară activitatea la clasele V-X. Activitatea a reunit cadre didactice din mai multe unități de învățământ special din oraș și județ, oferind un cadru de dialog profesional, schimb de experiență și împărtășire a exemplelor de bună practică.

Tema Cercului pedagogic, **„Imaginația și creativitatea - instrumente și strategii eficiente care contribuie la îmbunătățirea activității de predare-învățare-evaluare, favorizând dezvoltarea elevilor cu C.E.S.”** a facilitat abordarea unor aspecte relevante pentru activitatea didactică desfășurată cu elevii cu cerințe educaționale speciale. Participanții au avut ocazia să analizeze metode și strategii educaționale adaptate nevoilor elevilor, precum și modalități eficiente de sprijinire a dezvoltării acestora.

Programul activității a cuprins prezentări metodice, comunicări științifice și exemple de bune practici din activitatea curentă a cadrelor didactice. Discuțiile purtate au evidențiat importanța colaborării profesionale și a schimbului de resurse educaționale, contribuind la îmbogățirea experienței pedagogice a participanților.

Formatul online a permis participarea unui număr mare de cadre didactice și a oferit oportunitatea unui dialog constructiv, într-un mediu accesibil și flexibil. Intervențiile participanților au demonstrat preocuparea constantă pentru identificarea celor mai eficiente modalități de adaptare și individualizare a procesului educativ, în beneficiul elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Teme ca „Creativitatea în procesul didactic- Kahoot!- exercițiu practice, prezentatori: prof. Tocut Maria Dorina, prof. Cărădan Adina – C.Ș.E.I. „Orizont”, „Imaginația și creativitatea - instrumente și strategii eficiente care contribuie la îmbunătățirea activității de predare-învățare-evaluare, favorizând dezvoltarea elevilor cu C.E.S.- de la fundamente teoretice, la aplicații practice”- prof. Dume Camelia, prof. Popa Gina, prof. Boț Adriana – C.Ș.E.I. „Orizont”, „Abordări creative pentru stimularea imaginației elevilor cu C.E.S.”- prof. Berinde Larisa, prof. Urs Otilia - Structura Tileagd etc., au oferit oportunități valoroase de învățare reciprocă și consolidare a comunității profesionale.

Cercul pedagogic s-a încheiat cu formularea unor concluzii și recomandări utile pentru activitatea viitoare, reafirmând rolul acestor întâlniri în dezvoltarea profesională continuă și în consolidarea unei comunități educaționale bazate pe colaborare, reflecție și inovație pedagogică

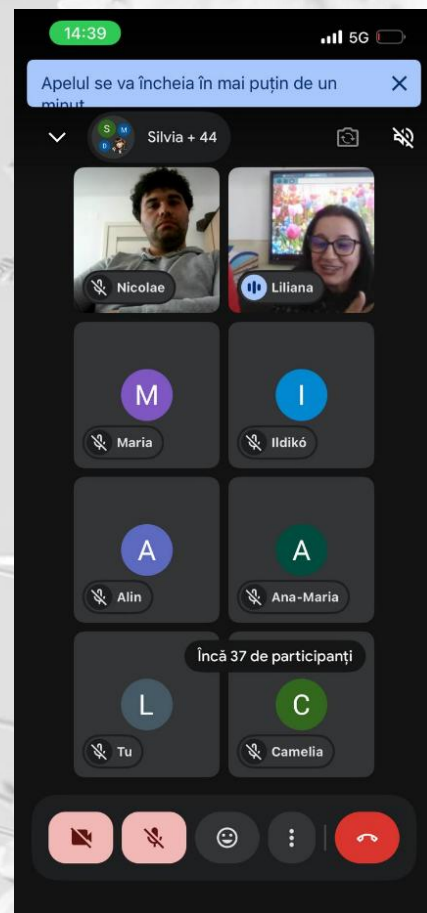
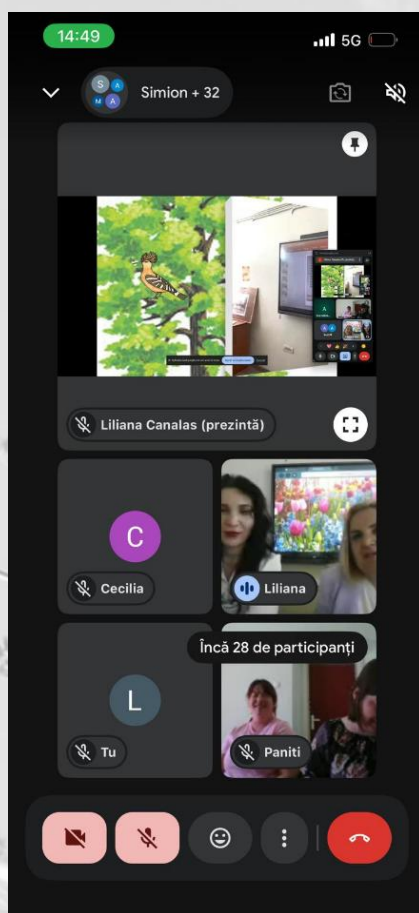

Participanții au apreciat oportunitatea de a împărtăși experiențe profesionale și de a identifica soluții practice pentru provocările întâlnite în activitatea didactică. Schimbul de idei și resurse a contribuit la consolidarea unei viziuni comune asupra educației incluzive și a intervenției educaționale personalizate.

Activitatea a evidențiat importanța colaborării între specialiști și a formării continue, aspecte esențiale pentru creșterea calității actului educațional și pentru adaptarea permanentă la nevoile elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Mulțumim tuturor participanților pentru implicare, profesionalism și contribuțiile valoroase aduse în cadrul discuțiilor. Aprecieri, de asemenea, efortul organizatorilor și al gazdelor pentru buna desfășurare a activității în mediul online.

Prin tematica abordată și prin schimbul de bune practici realizat, cercul pedagogic și-a atins obiectivele propuse, reprezentând o experiență profesională valoroasă și o oportunitate de reflecție asupra demersului educațional dedicat elevilor cu cerințe educaționale speciale.

PROF. CANALAȘ LILIANA, C.Ș.E.I ORIZONT

”Povești cu emoții”

În luna martie în cadrul proiectului educativ județean “Emoții colorate” s-a desfășurat activitatea „Povești cu emoții”, derulată în clasa a III-a, coordonată de prof. BAN CRINA.

Tema „Povești cu emoții”, integrată în proiectul educațional județean, reprezintă o oportunitate valoroasă de a îmbina educația cognitivă cu cea afectivă, contribuind la formarea armonioasă a elevilor.

Poveștile au avut dintotdeauna un rol fundamental în dezvoltarea umană. Încă din copilărie, acestea sunt mijloace prin care cei mici învață despre lume, despre bine și rău, despre prietenie, curaj, tristețe sau bucurie. „Poveștile cu emoții” merg însă mai departe de simpla transmitere a unor întâmplări; ele devin instrumente prin care copiii își pot recunoaște, înțelege și exprima propriile trăiri.

Un prim aspect important al acestor povești este dezvoltarea inteligenței emoționale. Atunci când copiii ascultă sau creează povești în care personajele trec prin diferite stări – fericire, frică, furie sau tristețe – ei învață să identifice aceste emoții și să le numească. Acest proces este esențial pentru autocunoaștere și pentru construirea unor relații sănătoase cu cei din jur. De exemplu, un copil care înțelege ce înseamnă frustrarea va fi mai capabil să o gestioneze în situații reale. Elevii au fost încurajați să scrie propriile povești, să deseneze momentele importante sau să participe la dramatizări. Astfel, ei nu doar că își dezvoltă imaginația, dar își exersează și capacitatea de a comunica și de a colabora. În plus, lucrul în echipă îi ajută să înțeleagă perspective diferite și să devină mai toleranți.

Un alt beneficiu important a fost stimularea empatiei. Atunci când copiii se identifică cu personajele, ei încep să simtă ceea ce acestea simt. Dacă un personaj este trist sau nedreptățit, copilul va resimți acea emoție și va învăța să fie mai atent la sentimentele celorlalți. Empatia este o calitate esențială pentru integrarea socială și pentru construirea unor relații bazate pe respect și înțelegere.

De asemenea, poveștile cu emoții pot avea un rol terapeutic. Pentru mulți copii, exprimarea directă a sentimentelor poate fi dificilă. Prin intermediul poveștilor, ei pot vorbi indirect despre propriile temeri sau probleme. Un copil care inventează o poveste despre un personaj care se simte singur poate, de fapt, să transmită propriile sale trăiri. Astfel, cadrul educațional devine unul sigur, în care emoțiile sunt acceptate și validate.

Profesorii au rolul de a ghida discuțiile, de a pune întrebări deschise și de a încuraja exprimarea liberă. Activitățile au fost adaptate în funcție de vârsta copiilor, nivelul de înțelegere și interesele acestora.

Aspecte de la activități

PROF. BAN CRINA, C.Ș.E.I ORIZONT

Alfabetizarea persoanelor private de libertate

– factor esențial al reintegrării sociale

În contextul sistemului penitenciar, alfabetizarea persoanelor private de libertate ocupă un loc important în procesul de recuperare și reintegrare socială, reprezentând o condiție esențială pentru dezvoltarea autonomiei personale și pentru participarea activă a vieții comunității după liberare. Pentru multe persoane aflate în detenție, nivelul redus de școlarizare și dificultățile de oraș și scrierea constituie obstacole semnificative în dezvoltarea personală și profesională. În aceste condiții, programele de alfabetizare desfășurate în penitenciare oferă oportunități de învățare care contribuie la diminuarea excluziunii sociale, la creșterea șanselor de integrare pe piața muncii și la prevenirea recidivei.

Alfabetizarea nu se limitează la însușirea deprinderilor de citire și scriere, ci presupune dezvoltarea unor competențe care permit individului să înțeleagă și să utilizeze informațiile necesare în viața de zi cu zi. În societatea actuală, marcată de acces rapid la informație și tehnologie, aceste competențe sunt indispensabile pentru integrarea socială și profesională. Pentru persoane private de libertate, alfabetizarea primului pas către continuarea educației și dobândirea unor calificări profesionale.

Majoritatea persoanelor aflate în detenție provin din medii socio-economice defavorizate, caracterizate prin sărăcie, instabilitate familială și acces limitat la educație. În multe cazuri, abandonul școlar timpuriu și lipsa sprijinului educațional au contribuit la dificultățile întâmpinate ulterior în plan social și profesional. Din această perspectivă, programele de alfabetizare au un rol recuperativ important, oferind posibilitatea compensării unor lacune educaționale și creând premisele unei vieți independente și responsabile.

Beneficiile alfabetizării depășesc sfera educațională. Participarea la astfel de programe contribuie la dezvoltarea încrederii în sine, a motivației pentru învățare și a responsabilității personale. Totodată, persoanele care îmbunătățesc nivelul de educație sunt mai dispuse să participe la cursuri de calificare profesională și la alte activități de dezvoltare personală. Educația favorizează formarea unor comportamente prosoziale și dezvoltarea capacităților de a respecta reguli și obligații.

Un aspect deosebit de important este legătura dintre educație și reducerea riscului de recidivă. Studiile internaționale arată că persoanele care participă la programe educaționale în perioada detenției, au șanse mai mari de reintegrare și o probabilitate mai redusă de a săvârși noi infracțiuni după eliberare.

Deși alfabetizări sunt benefice recunoscute, implementarea acestor programe poate fi influențată de factori precum nivelul diferit de pregătire a participanților, motivația redusă pentru învățare sau resursele educaționale limitate. Pentru creșterea eficienței acestora este necesară adaptarea metodelor de predare a nevoilor beneficiarilor și consolidarea colaborării dintre instituțiile penitenciare, unități de învățământ și organizații neguvernamentale.

Așadar, alfabetizarea persoanelor private de libertate o componentă fundamentală a procesului de reintegrare socială. Prin dezvoltarea competențelor de bază și stimularea participării la educație, aceste programe contribuie la creșterea șanselor de reintegrare socială și profesională, după liberare.

Bibliografie

- ✓ Administrația Națională a Penitenciarelor (2023). *Raport anual privind sistemul administrației penitenciare* . București.
- ✓ UNESCO (2022). *Transformarea educației din interior* . Paris: Editura UNESCO.
- ✓ Consiliul Europei (1989). *Recomandarea nr. R (89) 12 privind educația în penitenciar* . Strasbourg.
- ✓ Freire, Paulo (1970). *Pedagogia celor oprimați* . New York: Continuum.
- ✓ Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (2015). *Regulile minime standard ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela)* . Viena.
- ✓ Hawley, J., Murphy, I. și Souto-Otero, M. (2013). *Educația și formarea profesională în penitenciarele din Europa* . Comisia Europeană.

PROF. DAN MIRCEA, C.Ș.E.I ORIZONT

Cupa Orizont Oradea

Ediția a V-a

„Sportul te învață să ai caracter, te învață să joci după reguli, te învață să știi ce înseamnă să câștigi și să pierzi – te învață să știi ce este viața. (Billie Jean King)

Unul dintre cele mai complexe sporturi, este tenisul de masă. Este un sport atractiv și distractiv, bazat pe reflexe, atenție și coordonarea mișcărilor. Fie că alegi să-l practici ca un sport nou, fie că alegi să joci tenis de masă pentru a atinge un anumit nivel de performanță sau pentru a petrece timpul liber, ori alegi să exersezi unele abilități fizice, mentale și sociale, tenisul de masă este un sport accesibil, care răspunde tuturor așteptărilor pasionaților de mișcare. Este o formă de mișcare care îmbină motricitatea cu performanțele cognitive, emoționale și sociale, având un impact major asupra dezvoltării umane.

Într-o lume în care copiii sunt tot mai mult atrași de tehnologie, timpul alocat pentru mișcare, respectiv pentru exercițiul fizic, devine tot mai redus.

În ceea ce privește copilul cu CES, în contextul în care numărul orelor de Educație fizică și Sport, precum și cel de Kinetoterapie, prevăzute în cadrul programelor școlare pentru învățământul special sunt insuficiente și ținând cont de Declarația de la Salamanca, UNESCO, 1994, p. 8, conform căreia „*Fiecare copil are caracteristici, interese, abilități și cerințe de învățare unice și de aceea, pentru ca dreptul la educație să aibă un sens, trebuie concepute sisteme educaționale și trebuie implementate programe educaționale care să țină seama de extrem de marea diversitate a acestor caracteristici și cerințe*“, proiectul educativ „Noi orizonturi prin sport” vine în sprijinul copiilor cu CES, prin activitățile sportive derulate în cadrul proiectului.

Astfel, în acest an școlar, competiția sportivă de Tenis de masă, Cupa Orizont Oradea, a ajuns la cea de-a cincea ediție și reprezintă activitatea principală din cadrul Proiectului Interjudețean „Noi orizonturi prin sport”, aprobat în C.P.E.E.I. nr. 25312 / 02.03.2026, la poziția 163. La competiție au fost înscriși 85 de elevi, iar locul de desfășurare al competiției a fost clubul sportiv de Tenis de Masă TIBCLAU din cadrul Complexului Comercial Era Shopping Park din Oradea. Partenerii acestei ediții au fost: Universitatea din Oradea, reprezentată prin 15 studenți ai Facultății de Geografie, Turism și Sport – specializarea Kinetoterapie, A.N.P.P.O., Banca Transilvania, Ambulanța Pelican Oradea și Catena – farmacia inimii.

Cupa Orizont Oradea se adresează elevilor din învățământul special, ciclu gimnazial, iar școlile participante au fost din județele Satu Mare, Sălaj, Mureș, Hunedoara, Arad, Timiș și Bihor. Grupul țintă al acestei competiții sportive vizează atât elevi cu un nivel scăzut al abilităților sportive, cât și elevi sportivi cu abilități medii și bune de joc. Obiectivele competiției sunt dezvoltarea unor calități motrice, dezvoltarea simțului competitiv, a fair-play-ului, corectarea comportamentului la astfel de competiții. Competiția de tenis de masă s-a desfășurat conform regulamentului oficial al Special Olympics. Selectarea elevilor s-a făcut în funcție de abilitățile elevilor (abilități bune, medii și reduse) și pe grupe de vârstă. Elevii din categoria de abilități reduse au avut de parcurs 2 probe: proba 1- loviri ale mingii cu paleta de tenis în plan vertical timp

de 30 de secunde și proba 2 - loviri ale mingii în plan orizontal (10 mingi). Elevii de la categoriile de abilități medii și bune au jucat 2 seturi din 3 (setul până la 11), iar meciurile s-au jucat în sistem eliminator/categorie de abilități. Arbitrajul acestei competiții a fost asigurat de o comisie de arbitraj, formată din profesori și studenți voluntari. Clasamentul s-a realizat pe sistemul cel mai bun din 3 seturi, pentru elevii cu abilități bune și medii, iar pentru cei cu abilități reduse clasamentul s-a realizat prin acumulare de puncte în urma parcurgerii celor 2 probe. Elevii au fost răsplătiți pentru munca lor cu diplome, medalii și pachete, dar și o cupă (Cupa Orizont) pentru fiecare școală.

Cupa Orizont Oradea este o activitate care transformă tenisul de masă într-o experiență bazată pe reflexe, concentrare și emoții împărtășite.

PROF. ȚICĂRAT ANA-MARIA, C.Ș.E.I ORIZONT

Efectele pozitive și negative ale ecranelor asupra copiilor cu cerințe educative speciale și nu numai

În societatea contemporană, tehnologia digitală face parte din viața de zi cu zi a copiilor, indiferent de vârstă sau particularități de dezvoltare. Tabletele, telefoanele mobile, calculatoarele și televizoarele sunt utilizate atât pentru divertisment, cât și în scop educațional. În cazul copiilor cu cerințe educative speciale (CES), utilizarea ecranelor poate avea un impact semnificativ, uneori benefic, alteori problematic. De aceea, este esențial să înțelegem atât avantajele, cât și riscurile expunerii la ecrane, pentru a putea ghida utilizarea lor într-un mod echilibrat.

Efectele pozitive ale utilizării ecranelor

Unul dintre cele mai importante beneficii ale tehnologiei este accesul facil la resurse educaționale variate. Aplicațiile interactive, jocurile educative și platformele digitale pot sprijini învățarea într-un mod atractiv și adaptat ritmului fiecărui copil. Pentru copiii cu CES, aceste instrumente pot fi personalizate în funcție de nevoi, oferind suport vizual, auditiv sau tactil.

De exemplu, copiii cu tulburări din spectrul autist pot beneficia de aplicații care dezvoltă comunicarea și recunoașterea emoțiilor. De asemenea, pentru copiii cu dificultăți de învățare, exercițiile digitale pot fi repetate de mai multe ori, fără presiune, contribuind la consolidarea cunoștințelor. Ecranele pot facilita și dezvoltarea autonomiei, copiii învățând să utilizeze diverse instrumente digitale pentru a rezolva sarcini simple.

Un alt avantaj este stimularea motivației. Elementele vizuale dinamice, sunetele și recompensele din aplicații pot crește interesul copilului pentru activități educative. În plus, tehnologia poate crea oportunități de incluziune socială, prin comunicarea online sau participarea la activități interactive, mai ales pentru copiii care întâmpină dificultăți în relaționarea directă.

Efectele negative ale utilizării excesive a ecranelor

Pe de altă parte, utilizarea excesivă sau necontrolată a ecranelor poate avea consecințe negative asupra dezvoltării copiilor. Unul dintre cele mai frecvente efecte este reducerea timpului petrecut în activități fizice și sociale directe. Copiii pot deveni mai sedentari, ceea ce afectează sănătatea fizică și dezvoltarea motrică.

În cazul copiilor cu CES, riscul de izolare poate fi și mai mare. Dacă ecranul devine principala sursă de stimulare, copilul poate evita interacțiunile reale, ceea ce îngreunează dezvoltarea abilităților sociale. De asemenea, expunerea prelungită la ecrane poate duce la dificultăți de concentrare, iritabilitate sau tulburări de somn.

Un alt aspect important este conținutul neadecvat. Fără supraveghere, copiii pot accesa informații sau materiale nepotrivite vârstei sau nivelului lor de înțelegere. În plus, utilizarea excesivă a jocurilor digitale

poate crea dependență, reducând interesul pentru alte activități esențiale, cum ar fi cititul, jocul liber sau interacțiunea cu familia.

Particularități pentru copiii cu cerințe educative speciale

Copiii cu CES pot fi mai vulnerabili la efectele negative ale ecranelor, dar în același timp pot beneficia mai mult de utilizarea lor corectă. De exemplu, copiii cu dificultăți de atenție pot deveni dependenți de stimularea rapidă oferită de ecrane, ceea ce le face dificilă implicarea în activități mai lente. În schimb, dacă tehnologia este utilizată în mod structurat și cu scop educativ, aceasta poate deveni un instrument valoros de sprijin.

Este important ca utilizarea ecranelor să fie adaptată nevoilor fiecărui copil. Activitățile digitale ar trebui să fie alternate cu activități practice, jocuri în aer liber și interacțiuni directe. Implicarea adulților – părinți și profesori – este esențială pentru a ghida copilul și a transforma experiența digitală într-una benefică.

Recomandări pentru un echilibru sănătos

Pentru a valorifica avantajele și a reduce riscurile, este necesară stabilirea unor reguli clare privind timpul petrecut în fața ecranelor. Specialiștii recomandă limitarea duratei zilnice și alegerea unor conținuturi educative, adaptate vârstei și nevoilor copilului.

De asemenea, este important ca adulții să ofere un model pozitiv, utilizând tehnologia în mod responsabil. Activitățile digitale pot fi integrate în rutina zilnică, dar nu trebuie să înlocuiască interacțiunea umană, jocul liber și explorarea mediului înconjurător.

În mediul școlar, cadrele didactice pot folosi tehnologia ca suport didactic, dar într-un mod echilibrat, combinând metodele tradiționale cu cele moderne. Pentru copiii cu CES, colaborarea dintre profesori, terapeuți și familie este esențială pentru a stabili cele mai eficiente strategii.

Concluzie

Ecranele fac parte din realitatea actuală și nu pot fi eliminate din viața copiilor, însă modul în care sunt utilizate face diferența. Atât pentru copiii cu cerințe educative speciale, cât și pentru ceilalți, tehnologia poate fi un aliat valoros în procesul de învățare, dacă este folosită cu măsură și responsabilitate. Echilibrul între activitățile digitale și cele din viața reală este cheia unei dezvoltări armonioase, sănătoase și adaptate nevoilor fiecărui copil.

PROF. MOLNAR ROMINA – PAULA, C.Ș.E.I ORIZONT

Rolul creativității și imaginației în corectarea tulburărilor de limbaj la preșcolari

Creativitatea și imaginația reprezintă doi factori deosebit de importanți pentru procesul corectiv terapeutic în cazul copiilor preșcolari care prezintă tulburări de limbaj și comunicare, fie că vorbim de tulburări de pronunție, tulburări de ritm și fluență, întârziere în dezvoltarea limbajului expresiv sau tulburările de limbaj asociate unor condiții speciale precum neurodiversitatea din cadrul tulburărilor din spectru autist, Adhd. Cu alte cuvinte indiferent de tipul tulburării de limbaj, logopedul trebuie să dea dovadă de o amplă capacitate de adaptare în oricare moment al activității, adaptare susținută de creativitate și imaginație. Literatura de specialitate confirmă că exercițiile fonoarticulatorii integrate în contexte narative și ludice cresc rata de participare activă cu până la 60% față de abordările strict repetitive și implicit cresc rata de succes.

Există mai multe planuri ale terapiei logopedice în care logopedul trebuie să apeleze la mijloace precum creativitatea și imaginația:

1. **Pregătirea prealabilă a activităților** în care specialistul anticipează și proiectează, ținând cont de caracteristicile psiho-individuale, de nivelul de dezvoltare al fiecărui copil sau al grupei de logoterapie, de specificul tulburării de limbaj, de preferințele și elementele motivante, activitățile de terapie alegând materiale, metode și mijloace cât mai atractive pentru copii.
2. **Adaptarea unor aspecte din procesul terapeutic pe parcursul activităților propriu zise/uneori schimbarea totală** (schimbarea jocurilor, adaptarea metodelor și materialelor, tehnicilor de terapie, individualizarea acestora)-proces la fel de important bazat pe creativitate și imaginație- care susține atenția copilului, crește motivația pentru implicarea în procesul corectiv terapeutic, asigură reușita. În esență, copilul este cel care ghidează activitatea.
3. **Utilizarea creativității și a imaginației în activitățile de confecționare/creare/adaptare a funcționalității unor materiale, mijloace didactice.** Fie că vorbim de materiale suport bazate pe mijloacele modernede de comunicare, cărțile, jocuri, aplicații, fie că vorbim despre fișe de lucru, cartonașe, imagini- logopedul trebuie să dea dovadă de o amplă capacitate creative pentru a realiza materiale atractive sau a utiliza unele existente în contexte variate.

Individualizarea este principiul central al logopediei moderne. Vărășmaș (2007) subliniază că nu există un „protocol universal”-fiecare copil aduce un profil unic de abilități, interese, stil de atașament și ritm de dezvoltare.

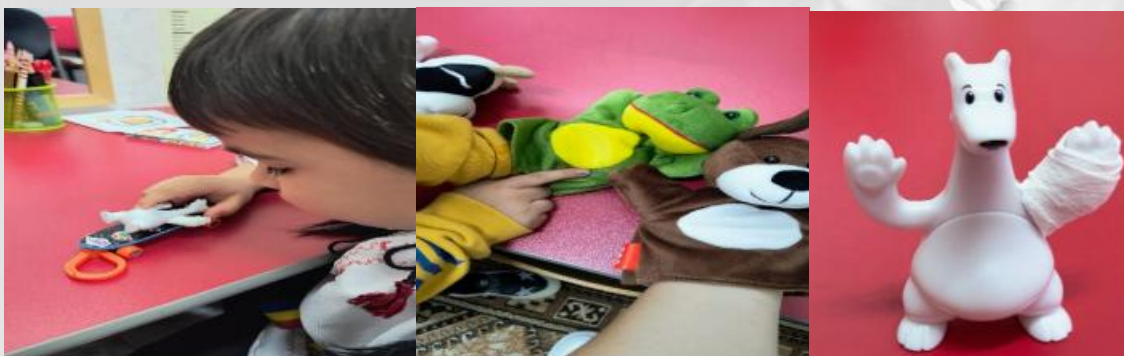
Povestea personalizată- metodă utilizată în terapia logopedică bazată pe o narațiune creată special pentru fiecare copil în parte care include corectarea sunetelor deficitare în contexte emoționale, activează curiozitatea, menține atenția și reduce rezistența la exercițiul repetat. Aceasta plasează copilul ca erou al

propriei aventuri fonetice, achizițiile realizate în acest context fiind mai ușor și mai rapid generalizate în vorbirea spontană.

Dramatizarea și jocul de rol- se bazează pe creativitate și imaginație -interpretarea unui personaj eliberează copilul de presiunea performanței fonologice directe. **Puppet therapy** – sau terapia cu ajutorul mascotelor (Knell, 1993) folosește marionete pentru a externaliza vocea copilului și a reduce presiunea generată de nevoia reușitei. Dramatizările în grup antrenează și funcțiile pragmatice ale limbajului: intonație, ritm, dialog.

Proiectarea creativă a ședințelor-fiecare ședință trebuie să aibă un fir narativ să integreze exerciții fonoarticulatorii în mini-povești, jocuri de rol și activități senzoriale cu materiale variate: plastelină, oglinzi, instrumente muzicale de jucărie, cărți ilustrate dar și utilizarea unor materiale neconvenționale.

Creativitatea și imaginația nu sunt „opționale” în logopedie - ele sunt **mecanisme terapeutice esențiale** la vârsta preșcolară iar integrarea jocului creativ în terapia fonoarticulatorie și în corectarea sunetelor **crește semnificativ eficiența** intervențiilor

Joc de rol și terapia cu mascote, dezvoltarea motricității fine a mâinii cu ajutorul activităților practice

Bibliografie:

- ✓ C. B. Hațegan, Logopedie, Structuri deschise Editura Trei
- ✓ 3. Dănescu, E., Stimularea creativității la vârsta preșcolară , Editura Paralela 45, București , 2009
- ✓ Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională , Editura Polirom , Iași , 2004 .

PROF. HEDEA IOANA, C.J.R.A.E BIHOR

Diseminare Proiect educativ județean

„Culoare și splendoare oglundită în ochi de copil”

2025-2026

*”Dacă păstrezi copilăria
mereu cu tine,
nu vei îmbătrâni niciodată!”*

(Tom Stoppard)

Proiectul este **coordonat** de Prof. Horaniț Alina Viorina și **avizat** de
ISJ BIHOR cu nr. 441 din 19.12.2025, alături de **partenerii proiectului:**

Casa Corpului Didactic Oradea,

Biblioteca Universității din Oradea,

Asociația SOS Șansa Copiilor la Educație,

Liceul Teologic Penticostal ”Betel” Oradea,

Liceul Teologic Baptist ”Emanuel” Oradea,

Școala Gimnazială ”Nicolae Bălcescu” Oradea ,

Școala Gimnazială ”Dacia” Oradea,

Școala Generală Nr.11 Oradea,

Școala Gimnazială Nojorid,

Primăria comunei Nojorid și

Școala Gimnazială Nr.1 Roșia.

Lucrările expuse în cadrul celor 2 expoziții-concurs,

au fost evaluate de către **juriul de specialitate,**

format din echipa de proiect

de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă

”Orizont” Oradea:

coordonator: prof. Horaniț Alina Viorina,

prof. Lăzuran Rahela Minodora,

prof. Lăsconi Georgiana Carina,

prof. Oros Anca și prof. Sass Tabita.

Expoziția-concurs “Etapa I - Splendoarea iernii” a fost desfășurată în perioada 16- 20.02.2026, la care au participat elevi din învățământul special, învățământul special integrat și învățământul de masă, din **17 școli participante**, cu un număr de **326 lucrări**, munca elevilor fiind materializată în desene, picturi, colaje și machete.

C.Ș.E.I. “Orizont” Oradea

Biblioteca Universității din Oradea

Casa Corpului Didactic Oradea

Cu ocazia desfășurării expoziției-concurs “Etapa II - Culorile primăverii” în perioada 17-22.05.2026, au participat elevi din **18 școli** cu un număr de **347 lucrări**.

Biblioteca comunei Nojorid

PROF. HORANIȚĂ ALINA VIORINA, C.Ș.E.I ORIZONT

Persoane private de libertate în pelerinaj la Mănăstirea Sfintei Cruci din Oradea și în vizită la Muzeul Țării Crișurilor: o lecție despre credință, cultură și reintegrare

Un grup de cincisprezece persoane private de libertate din Penitenciarul Oradea a participat recent la o activitate cu caracter spiritual și educativ desfășurată la Mănăstirea Sfânta Cruce din Oradea, unul dintre cele mai importante așezăminte monahale din vestul țării. Înființată în anul 1992, Mănăstirea Sfintei Cruci, a devenit de-a lungul timpului un important centru de spiritualitate și pelerinaj pentru credincioșii din întreaga regiune și nu numai.

Vizita a fost organizată în cadrul programelor de reintegrare socială și moral-spirituală derulate de administrația penitenciarului prin comisarul-șef, director adjunct(reintegrare socială/educație și asistență psihosocială, programe pentru deținuți), cu ofițerii care răspund de educație, în colaborare cu cele trei cadre didactice angajate la Centrul Școlar De Educație Incluzivă „Orizont” Oradea, prof. Serafim Maria(clasa pregătitoare, I-III), prof. Dan Mircea(clasele II-IV) și prof. Bolduț Nicolae (clasele V-VIII), având ca obiectiv apropierea participanților de valorile creștine și oferirea unui cadru de reflecție asupra propriei vieți. Pe parcursul întâlnirii, deținuții au avut ocazia să viziteze complexul monahal, să cânte patru pricesne sub îndrumarea baghetei profesorilor coordonatori, să afle informații despre istoria și activitatea mănăstirii și să participe la discuții cu reprezentanții așezământului. Atmosfera de liniște și reculegere specifică locului a creat un context favorabil dialogului și introspecției.

Reprezentanții mănăstirii au subliniat importanța speranței, a responsabilității personale și a puterii credinței în procesul de schimbare și redresare morală. La rândul lor, participanții au apreciat oportunitatea de a petrece câteva ore într-un spațiu dedicat rugăciunii și reflecției.

Astfel de activități contribuie la dezvoltarea personală a persoanelor private de libertate și susțin procesul de reintegrare socială, oferindu-le repere morale și spirituale necesare pentru o revenire responsabilă în comunitate.

Vizita la Mănăstirea Sfintei Cruci s-a încheiat într-o atmosferă de recunoștință și comuniune, participanții exprimându-și aprecierea pentru primirea călduroasă, tratația deosebită și pentru experiența de neuitat trăită în acest loc de rugăciune și liniște sufletească.

În aceeași perioadă a primăverii, treisprezece persoane private de libertate au participat și la o activitate cultural-educativă organizată la Muzeul Țării Crișurilor, una dintre cele mai importante instituții muzeale din vestul țării. Muzeul deține un patrimoniu impresionant, de peste 450.000 de piese, reunind colecții de arheologie, istorie, etnografie, artă și științele naturii, fiind un important reper cultural al județului Bihor.

Pe parcursul vizitei, participanții au avut ocazia să descopere exponate care ilustrează evoluția comunităților din zona Crișanei, să afle informații despre trecutul regiunii și să înțeleagă mai bine importanța conservării patrimoniului cultural. Experiența a oferit un prilej de învățare și reflecție, completând demersurile educative și de dezvoltare personală desfășurate în cadrul penitenciarului.

Reprezentanții instituției muzeale au prezentat participanților principalele secții și colecții ale muzeului, punând accent pe rolul culturii și al cunoașterii în formarea unei perspective responsabile asupra societății. Dialogul purtat pe parcursul activității a evidențiat faptul că accesul la educație și cultură poate constitui un factor important în procesul de reintegrare socială.

Participanții au apreciat oportunitatea de a vizita un obiectiv cultural de referință pentru Oradea și de a intra în contact direct cu mărturii ale istoriei și identității locale. Pentru mulți dintre ei, experiența a reprezentat o ocazie de a privi dintr-o perspectivă nouă valorile comunității din care fac parte și importanța asumării unui rol activ și responsabil în societate.

Prin organizarea unor astfel de activități spirituale și culturale, administrația penitenciarului urmărește diversificarea programelor de reintegrare socială, oferind persoanelor private de libertate oportunități de dezvoltare personală, educațională și morală, menite să faciliteze revenirea lor în comunitate prin educația pentru un viitor mai bun, al persoanelor lipsite de libertate.

Au consemnat pentru revista școlii C.Ș.E.I. „Orizont”, profesorii de psihopedagogie specială - prof. Serafim Maria(clasa pregătitoare, I-III), prof. Dan Mircea(clasele II-IV) și prof. Bolduț Nicolae (clasele V-VIII).

PROF. SERAFIM MARIA, C.Ș.E.I ORIZONT

Implicarea elevilor cu CES în promovarea unui comportament

responsabil față de mediu - 22 aprilie 2026 Ziua Pământului

Ziua Pământului este sărbătorită anual și reprezintă unul dintre cele mai importante evenimente dedicate protejării mediului înconjurător. Această zi a fost marcată pentru prima dată în anul 1970, având ca scop sensibilizarea populației cu privire la problemele de mediu și promovarea unor comportamente responsabile față de natură. Prin celebrarea Zilei Pământului, se urmărește conștientizarea importanței protejării resurselor naturale și a menținerii unui echilibru între om și mediul înconjurător.

Educația ecologică este preocuparea care încearcă să sensibilizeze omul față de ecosistemul în care își desfășoară activitatea ,să optimizeze relația dintre om și natura înconjurătoare. Factorii care generează necesitatea educației ecologice sunt:

- consecințele dezastruoase ale dezechilibrului dintre mediu și dezvoltare;
- industrializarea nerațională care are ca efect poluarea și chiar distrugerea naturii ;
- apariția unor boli generate de degradarea cadrului natural de existență (poluarea aerului,apei,solului).

Sensibilizarea copilului cu CES trebuie să meargă pe linia cultivării respectului față de mediul natural, a folosirii raționale a resurselor ,a responsabilizării în legătură cu gestionarea deșeurilor ,a estetizării mediului, a sporirii resurselor.

Ziua Pământului este sărbătorită în fiecare an pe data de 22 aprilie.Ca în fiecare primăvară și în acest an școlar, am marcat în stilul nostru prin frumoasele lucrări artistico-plastice realizate de elevii de la C.Ș.E.I. „Orizont”-Structura Tileagd .

Pentru a transpune principiile educației ecologice în practică, o varietate de activități creative și interactive pot fi implementate la copiii cu CES, pe înțelesul acestora, stimulând implicarea directă în protejarea mediului. Desenele și activitățile artistice reprezintă instrumente eficiente pentru sensibilizarea elevilor cu CES,cu privire la problemele de mediu și dezvoltarea conștiinței lor ecologice. Realizarea de desene sau picturi ,colaje cu teme despre natură, animale, plante sau probleme de mediu precum poluarea oferă copiilor o modalitate expresivă de a-și manifesta preocuparea pentru mediul înconjurător. Crearea de afișe sau postere cu mesaje ecologice pentru promovarea reciclării, economisirii apei și energiei nu doar stimulează creativitatea, ci și transmite mesaje importante către comunitate.

Activitatea desfășurată cu elevii mei, cu CES, din clasa a VI-A DMM/DMU, de la C.Ș.E.I. Orizont-Structura Tileagd, a avut ca scop formarea și dezvoltarea unei atitudini responsabile față de mediu prin implicarea acestora în realizarea unor lucrări artistice cu tematică ecologică. S-a urmărit dezvoltarea respectului și a grijii față de natură, identificarea comportamentelor corecte și incorecte față de mediul înconjurător, promovarea reciclării și a colectării selective a deșeurilor, precum și formarea unor deprinderi

de păstrare a curăteniei și de protejare a resurselor naturale. Personajul principal al creațiilor a fost planeta Pământ, reprezentată într-o manieră veselă și prietenoasă, pentru a evidenția legătura dintre oameni și natură.

Totodată, activitatea a vizat stimularea creativității și imaginației elevilor, dezvoltarea capacității de exprimare artistică, a spiritului civic și ecologic, precum și a colaborării și lucrului în echipă.

Desfășurarea activității a avut loc sub îndrumarea mea, la început vorbindu-le elevilor cu CES despre ceea ce se urmărește prin marcarea Zilei Pământului, istoricul și importanța acestei zilei, iar apoi elevii au realizat lucrări cu mesaje dedicate evenimentului. Lucrările au promovat reciclarea, economisirea apei și a energiei, păstrarea curăteniei și respectul față de natură. Planeta Pământ a fost reprezentată într-o manieră creativă și prietenoasă, evidențiind legătura dintre oameni și mediul în care trăiesc.

Un punct central al expoziției l-a constituit colajul „AȘA DA – AȘA NU”, prin care elevii au identificat și comparat comportamentele benefice și dăunătoare mediului. Ei au evidențiat faptul că reciclarea, plantarea copacilor, economisirea resurselor și menținerea curăteniei reprezintă exemple de bune practici, în timp ce poluarea, risipa și distrugerea naturii afectează sănătatea planetei noastre.

O altă lucrare realizată de elevi cu ocazia Zilei Pământului ilustrează într-un mod creativ și sugestiv importanța protejării mediului înconjurător. În centrul lucrării se află planeta Pământ, reprezentată sub forma unui personaj vesel și prietenos, cu chip zâmbitor, simbol al unei planete sănătoase și îngrijite. Expresia sa optimistă transmite ideea că natura poate fi protejată prin implicarea și responsabilitatea fiecăruia dintre noi.

Lucrările realizate au fost expuse pe holul școlii pentru a putea fi observate de întreaga comunitate școlară, contribuind astfel la promovarea unui comportament responsabil față de mediu. Expoziția realizată demonstrează interesul și implicarea elevilor cu CES în activități dedicate protecției mediului și constituie un exemplu de bună practică educațională. Prin originalitatea lucrărilor și mesajele transmise, elevii au dovedit că înțeleg importanța respectării naturii și a conservării resurselor.

PROF. ROMANSCHI LUCIA ADRIANA, C.Ș.E.I ORIZONT

Instrumente și strategii eficiente care contribuie la îmbunătățirea activității de predare – învățare – evaluare utilizate la elevii cu C.E.S. – imaginația și creativitatea

Cerințele Educaționale Speciale (C.E.S.) desemnează ansamblul nevoilor educaționale generate de diferite deficiențe sau dificultăți de învățare, care impun adaptarea procesului instructiv-educativ la particularitățile fiecărui elev. În cadrul educației incluzive, accentul nu mai este pus doar pe integrarea fizică a elevului în colectiv, ci pe valorificarea potențialului său prin metode și strategii didactice adaptate.

Lucrarea evidențiază rolul imaginației și al creativității ca instrumente eficiente în activitatea de predare – învățare – evaluare la elevii cu C.E.S. Acestea contribuie la dezvoltarea capacității de înțelegere, la stimularea comunicării, la creșterea motivației pentru învățare și la reducerea anxietății generate de dificultățile școlare.

Prin intermediul activităților creative, elevii reușesc să își exprime emoțiile și ideile într-un mod liber și accesibil, depășind barierele impuse de anumite deficiențe.

Imaginația are un rol important în procesul educațional deoarece facilitează transformarea informațiilor abstracte în imagini și experiențe concrete, ușor de înțeles și de reținut. Totodată, activitățile imaginative și artistice dezvoltă spiritul de observație, gândirea flexibilă și încrederea în sine. Creativitatea reprezintă, în același timp, o modalitate prin care elevii găsesc soluții alternative pentru realizarea sarcinilor școlare și pentru adaptarea la cerințele mediului educațional.

În cadrul activităților didactice pot fi utilizate diverse metode interactive și expresiv-creative: desenul, jocul de rol, modelajul, povestirea creativă, colajul, muzica sau exercițiile de asociere vizuală. Aceste metode transformă învățarea într-un proces atractiv și accesibil, favorizând participarea activă și colaborarea dintre elevi și profesori.

Un exemplu relevant îl reprezintă activitatea „Pete de culoare – imaginație fără limite”, în care elevii au realizat lucrări pornind de la pete de culoare și forme abstracte. Prin observare și interpretare creativă, aceștia au identificat și conturat diferite imagini și obiecte, dezvoltându-și capacitatea de asociere, exprimarea liberă și originalitatea. Activitatea a demonstrat că simple elemente artistice pot deveni surse de învățare, comunicare și explorare personală.

Imaginația și creativitatea reprezintă resurse fundamentale în educația elevilor cu C.E.S., contribuind la dezvoltarea armonioasă a personalității și la creșterea eficienței actului educațional. Prin utilizarea unor strategii didactice creative și flexibile, școala devine un spațiu al posibilităților, al exprimării și al incluziunii reale, în care fiecare elev are șansa de a progresa conform propriului potențial.

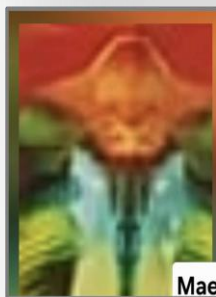
De aici începe, imaginația noastră!

Călugăr shaolin

Iluminare

Maestrul Yoda

Motociclist

Pescăruș

Bibliografie:

Cucoș, C. (2024) – *Pedagogie*, Iași: Polirom

Gherguț, A.(2013), *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași: Polirom

Gherguț, A., Luciana Frumos, L. (2019), *Educația incluzivă*. Ghid metodologic, Iași: Polirom

PROF. POPA GINA, C.Ș.E.I ORIZONT

Strategii de dezvoltare a inteligenței emoționale în mediul educațional

În societatea modernă, succesul personal și profesional nu mai este determinat doar de inteligența logică sau de cunoștințele academice. Un rol esențial îl joacă inteligența emoțională, adică abilitatea de a recunoaște, înțelege, gestiona și exprima emoțiile într-un mod sănătos. De asemenea, aceasta implică și capacitatea de a înțelege și gestiona relațiile cu ceilalți într-un mod empatic și eficient.

Conceptul de inteligență emoțională a fost popularizat de Daniel Goleman, care a demonstrat că acest tip de inteligență este la fel de important, dacă nu chiar mai important, decât coeficientul de inteligență (IQ) în viața de zi cu zi.

Importanța inteligenței emoționale

1. În viața personală

O persoană cu un nivel ridicat de inteligență emoțională își poate gestiona mai bine emoțiile, evitând conflictele inutile și menținând relații sănătoase cu cei din jur. De exemplu, într-o situație tensionată, aceasta va ști să se oprească, să respire și să analizeze reacția potrivită, în loc să răspundă impulsiv.

2. În procesul educațional

Elevii care își înțeleg emoțiile, știu să le controleze, sunt mai motivați, mai concentrați și mai capabili să învețe eficient. De asemenea, sunt mai rezilienți în fața eșecului și mai dispuși să colaboreze cu colegii.

3. În carieră

Angajații cu inteligență emoțională ridicată sunt mai buni comunicatori, lideri și colegi. Ei reușesc să gestioneze conflictele la locul de muncă, să lucreze bine în echipă și să inspire încredere. În multe companii, inteligența emoțională este un criteriu important în recrutare și promovare.

4. În sănătatea mentală

Persoanele cu o inteligență emoțională dezvoltată sunt mai puțin predispuse la anxietate, depresie sau stres cronic. Ele au mecanisme sănătoase de a face față emoțiilor negative și își pot păstra echilibrul interior chiar și în situații dificile.

Inteligența emoțională se învață?

Da. Spre deosebire de IQ, care are o componentă genetică puternică, inteligența emoțională poate fi învățată și dezvoltată pe tot parcursul vieții. Prin exerciții de autocunoaștere, meditație, consiliere psihologică, feedback din partea celor din jur și experiențe personale, oricine își poate îmbunătăți competențele emoționale.

Inteligența emoțională este o abilitate esențială pentru succesul și echilibrul individului în societate. Ea influențează modul în care ne raportăm la noi înșine, la ceilalți și la provocările zilnice. Prin dezvoltarea acestei forme de inteligență, putem deveni persoane mai conștiente, mai echilibrate și mai capabile să construim relații autentice și durabile. Este o competență care merită cultivată în școli, familii, locuri de muncă și în viața de zi cu zi.

Bibliografie

1. Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. New York: Bantam Books.
2. Goleman, D. (2006). *Social Intelligence: The New Science of Human Relationships*. New York: Bantam Books.
3. Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). "What is Emotional Intelligence?" În P. Salovey & D. Sluyter (Eds.), *Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implications* (pp. 3-31). New York: Basic Books.
4. Brackett, M. A., Rivers, S. E., & Salovey, P. (2011). *Emotional Intelligence: Implications for Personal, Social, Academic, and Workplace Success*. Social and Personality Psychology Compass, 5(1), 88–103.
5. Roco, M. (2004). *Inteligența emoțională și succesul în viață*. Iași: Editura Polirom.

PROF. POPA FELICIA-ANCA, C.Ș.E.I.ORIZONT

Dezvoltarea limbajului oral și scris

– Activitatea „Măgărușul încăpățânat”

FIȘA 1

Știi că ...

1. Sunt un animal înrudit cu zebra (*dar nu am dungii*) și calul (*dar sunt mai mic decât acesta*)?
2. Pe cap am două urechi lungi – *urechile mă ajută să îmi mențin temperatura corpului*, și o coamă (*păr*) scurtă și zbârlită (*dezordonată*) care poate avea culoarea gri, neagră sau maro?
3. Am o coadă lungă ce se termină cu un smoc de păr ciufulit?
4. Nu sunt pretențios la mâncare? Mănânc iarbă, fân, lucernă, porumb, ovăz, morcovi. Apă beau numai dacă este proaspătă și curată.
5. Sunt curios, jucăuș și afectuos? Dar, dacă sunt pus într-o situație stresantă, periculoasă, mă încăpățânez și refuz orice activitate.
6. Car pe spate desagii cu cele necesare turmelor de oi și ajut oamenii la muncile agricole?

-Povestește familiei tale sau prietenilor tăi, tot ce știi acum despre acest personaj!

-Ai alte întrebări/curiozități legate de acest personaj?

-Notează în chenarul de mai jos toate întrebările/curiozitățile tale, apoi citește-le familiei sau prietenilor tăi! Căutați împreună răspunsuri! Notează răspunsurile!

ÎNTREBĂRI: _____

RĂSPUNSURI: _____

FIȘA 2

Am învățat ...

1. Cu ce animale se înrudește măgărușul?

2. Ce are măgărușul pe cap?

3. Cum este coada măgărușului?

4. Ce mănâncă măgărușul?

5. De ce se încăpățânează uneori măgărușul? Cum se comportă în situațiile stresante?

1. La ce activități ne ajută măgărușul?

-Mai cunoști și alte informații referitoare la acest personaj? Notează-le în chenarul de mai jos, apoi citește-le altor persoane!

Mult succes în continuare

Spune/ notează ce îți amintești!

1. Cu ce animale mă înrudesesc?
2. Ce am pe cap?
3. Cum este coada mea?
4. Ce mănânc?
5. De ce mă încăpățânez uneori? Cum mă comport în situațiile stresante?
6. Ce car pe spate pentru turmele de oi? La ce activități ajut oamenii?

Provocare: Dacă ai fi un măgăruș pentru o zi, ce ai face, cum te-ai comporta când ar trebui să cari ceva și cum ai ajuta oamenii sau alte animale?

GHICITOARE

Urechile lungi apar în zare,
Părul sur și capul mare,
Coama scurtă și zbârlită,
Coada lungă, ciufulită.

Cară sacii pe spinare,
Printre oi e cel mai mare.
Dar de s-a-ncăpățânat,
Sacii-n drum i-a și lăsat!

(măgărușul)

PROF. LASLOU ELENA-GEORGETA, C.Ș.E.I ORIZONT

Săptămâna verde

În perioada 23-27 martie 2026, la Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Orizont" s-a desfășurat Programul „Săptămâna verde”, în care s-au desfășurat activități educaționale care au contribuit la prevenirea schimbărilor climatice și la protejarea mediului, la dezvoltarea competențelor elevilor de investigare inter-și transdisciplinară a realității înconjurătoare și la formarea unor comportamente responsabile față de mediul înconjurător.

Toate cadrele didactice ale unității noastre s-au străduit să vină cu o ofertă extrem de tentantă și de variată, îmbinând latura formală cu cea non-formală și informală.

Din feedback-ul primit din partea elevilor după derularea programului „Săptămâna verde”, am constatat că aceștia au apreciat timpul petrecut într-un mod plăcut alături de dascălii lor, dar și alături de alți profesori ai școlii, pe care nu îi aveau la vreo disciplină de la clasă.

Feedback-ul colectat și reflecțiile/observațiile au fost valorificate de cadrele didactice pentru a evalua relevanța și utilitatea activităților de învățare desfășurate conform scopului enunțat al programului și pentru a le transfera pe cele eficiente în activitatea de la clasă.

Activități reprezentative desfășurate:

- Un ghiveci pentru planta mea!
- Mini-grădina din clasa mea!
- De ziua școlii mele-activități cu tematică ”verde”
- Frotage!
- Expoziția-frotage!
- Natura-Darul lui Dumnezeu pentru noi!
- Zâmbete sănătoase pentru viitor!
- Ecologizare în livadă, etc.

Obiectivul general a fost stimularea motivației pentru protecția naturii și formarea comportamentului ecologic adecvat, derularea de acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător. S-a urmărit ca elevii să-și dezvolte responsabilitate socială, să-și formeze atitudini ecologice responsabile prin exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului, să-și dezvolte capacitățile de explorare și investigare a mediului înconjurător folosind instrumente și procedee adecvate, să observe elementele mediului înconjurător manifestând interes și curiozitate pentru cunoștințele din domeniul ecologic, să perceapă

existența unor interacțiuni între om și mediu, să identifice unele surse de poluare din mediul înconjurător, să cunoască regulile și normele de comportament ecologic în diverse situații, să-și cultive capacitatea de cooperare în scopul protejării mediului, să participe activ în cadrul unui grup pentru investigarea unor situații de natură științifică, să-și dezvolte creativitatea folosind materiale reciclabile. Participarea activă a tuturor elevilor și a cadrelor didactice la activități diferite conforme cu tipurile de activități propuse dovedesc succesul acestui program național.

PROF. SUCIU ROXANA, C.Ș.E.I. ORIZONT

Două luni de învățare, reflecție și dezvoltare

Educație în parteneriat - familie, școală, comunitate

În perioada martie- mai, în școala noastră, C.Ș.E.I. „Orizont”, s-a desfășurat cursul de educație parentală **„Împreună pentru copilul meu- călătorie împreună cu școala și comunitatea”**, un program dedicat părinților care își doresc să înțeleagă mai bine nevoile copiilor și să construiască relații bazate pe încredere, respect și comunicare eficientă. Acest program a fost inițiat de Școala Gimnazială, „Mihail Kogălniceanu” Dorohoi și Casa Corpului Didactic Botoșani și este înscris în CPEEI 2026.

Pe parcursul întâlnirilor față în față, online și asincron, participanții au avut ocazia să descopere informații valoroase despre stilurile parentale, despre ce aleg să transmit mai departe din familia de origine, despre dezvoltarea copilului, rolul emoțiilor în procesul educativ și importanța unui climat familial echilibrat și multe alte subiecte interesante. Fiecare sesiune a fost concepută într-un mod interactiv, combinând prezentări teoretice cu exerciții practice, discuții de grup și exemple din experiența de zi cu zi a părinților.

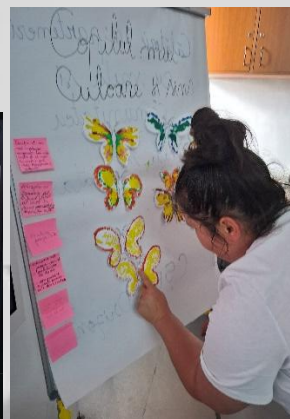
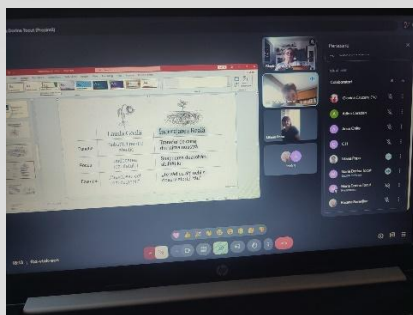
Temele abordate au inclus comunicarea pozitivă cu copiii, stabilirea limitelor și regulilor într-un mod constructiv, gestionarea conflictelor, dezvoltarea stimei de sine a copilului și încurajarea comportamentelor responsabile, arta motivării, arta încurajării și alte subiecte considerate de părinți a fi oportune. De asemenea, participanții au avut posibilitatea să împărtășească experiențe personale, să primească sprijin și să identifice soluții pentru provocările întâlnite în viața de familie.

Un aspect important al cursului a fost crearea unui spațiu sigur și prietenos, în care părinții au putut să își exprime opiniile, preocupările și întrebările. Schimbul de experiențe dintre participanți, activitățile practice, au contribuit la consolidarea sentimentului de apartenență și la dezvoltarea unor noi perspective asupra rolului parental.

La finalul celor două luni, participanții au plecat cu mai multă încredere în propriile abilități parentale, cu instrumente practice pentru gestionarea situațiilor cotidiene și cu convingerea că educația copiilor este un proces care se construiește prin colaborare, răbdare și implicare constantă.

Cursul **„Împreună pentru copilul meu- călătorie împreună cu școala și comunitatea”** al cărui formatori au fost prof. Tocuț Maria Dorina și prof. Cruceru Loredana, a reprezentat o experiență valoroasă pentru toți cei implicați, demonstrând că investiția în educația parentală contribuie nu doar la dezvoltarea armonioasă a copiilor, ci și la consolidarea relațiilor familiale și a comunității din care facem parte.

În cadrul acestui proiect, în școala noastră s-a organizat și un concurs de educație interculturală, concurenții având ocazia de a prezenta scurte povești și mesaje prin intermediul unor benzi desenate. Selectate au fost 6 benzi desenate ale copiilor de gimnaziu, coordonați de profesori dedicați.

Mulțumim și pe această cale tuturor participanților pentru implicare, deschidere și dorința de a învăța. Împreună, continuăm să construim un mediu mai bun pentru copii și familiile noastre, părinți, profesori, comunitate.

PROF. TOCUȚ MARIA DORINA, C.Ș.E.I. ORIZONT ORADEA

Metoda Desenului Răsturnat

În mod paradoxal, pentru a învăța să vedem lumea așa cum este ea în realitate, uneori trebuie să o privim cu susul în jos. Metoda desenului răsturnat, popularizată de dr. Betty Edwards în lucrarea sa revoluționară „*Drawing on the Right Side of the Brain*”, nu este un simplu truc de atelier, ci o tehnică cognitivă care forțează trecerea de la interpretarea simbolică a realității la percepția vizuală pură.

Fundamentul acestei metode rezidă în dualitatea creierului uman. Emisfera stângă este analitică, verbală și axată pe eficiență; ea lucrează cu simboluri. Când încercăm să desenăm un ochi, emisfera stângă „dictează” un simbol memorat din copilărie – o formă de migdală cu un cerc în mijloc – ignorând detaliile unice din fața noastră.

Mecanismul metodei este de o simplitate strategică: prin întoarcerea modelului cu susul în jos, imaginea își pierde semnificația imediată pentru emisfera stângă. Creierul nu mai recunoaște „un portret” sau „un obiect”, deoarece reperele familiare sunt distorsionate. În acest moment de confuzie cognitivă, emisfera stângă se retrage, permițând emisferei drepte să preia controlul. Artistul nu mai desenează „o mână”, ci o serie de linii curbe, unghiuri și spații negative. Practicarea acestui exercițiu elimină presiunea de a „reuși” o formă perfectă, mutând accentul pe procesul observației. Rezultatul este adesea surprinzător: desenele realizate astfel tind să fie mult mai precise din punct de vedere al proporțiilor decât cele realizate în poziție normală.

Această metodă se aplică astfel:

-se alege un desen cu linii clare (de exemplu imaginea un om pe un cal), se răstoarnă imaginea, se pune modelul în fața ta cu susul în jos., spre clasa de elevi. Nu se întoarce în poziția normală până nu se termină.
- se începe desenul prin reproducere doar prin linii și puncte, exact așa cum le vezi. Nu trebuie gândit "acum desenez un pantof", ci "acum desenez o linie curbă care se intersectează cu una orizontală". Fără prejudecată se desenează ce se vede, doar prin linii și puncte.

În concluzie, metoda desenului răsturnat reprezintă o lecție de onestitate vizuală. Ea ne învață că arta nu presupune inventarea realității, ci deprinderea de a suspenda judecata logică pentru a vedea, cu adevărat, geometria lumii din jurul nostru.

Bibliografie: Curs Erasmus + Activ Art-Barcelona, Betty Edwards-youtube

PROF. CRISTEA CRISTINA, C.Ș.E.I.ORIZONT

Dezvoltarea competențelor de literație la clasa a II-a

Dezvoltarea competențelor de literație este una dintre prioritățile educației primare, deoarece acestea constituie fundamentul învățării și al integrării eficiente în societate. Literația nu se rezumă doar la capacitatea de a citi și de a scrie, ci presupune înțelegerea, interpretarea informațiilor în diferite contexte de comunicare. La clasa a II-a, elevii trec de la etapa însușirii mecanismelor de bază ale cititului și scrisului la utilizarea acestora în practica curentă.

Competențele de literație contribuie la dezvoltarea cognitivă și socio-emoțională a elevilor. Prin activitățile de lectură și scriere, copiii reușesc să-și îmbogățească vocabularul, să dezvolte gândirea logică și creativă și să formeze deprinderi eficiente de comunicare. De asemenea, literația facilitează accesul la cunoaștere și sprijină formarea autonomiei în procesul de învățare.

În contextul actual, caracterizat prin accesul rapid la informație, este esențial ca elevii să dobândească încă din primii ani de școală capacitatea de a înțelege și de a utiliza în mod adecvat mesajele scrise.

Un rol important în dezvoltarea literației îl au activitățile de lectură. Citirea reglementată a textelor literare și nonliterare contribuie la formarea fluenței și a expresivității în comunicare, precum și a dezvoltării capacităților de înțelegere a textului. Discuții pe marginea textelor citite îi ajută pe elevi să identifice ideile principale, să formuleze opinii și să realizeze conexiuni cu experiențe diverse.

De asemenea, exercițiile de îmbogățire a vocabularului ocupă un loc important în procesul de formare a competențelor de literație. Explicarea termenilor noi, folosirea acestora în context diferite și participarea la jocuri didactice contribuie la dezvoltarea exprimării orale.

Prin alcătuirea unor propoziții, texte scurte, descrieri sau compuneri simple, elevii învață să-și organizeze ideile și să respecte normele de exprimare scrisă. În același timp, aceste activități stimulează creativitatea și încrederea în propriile forțe.

Utilizarea resurselor digitale poate completa demersul didactic tradițional. Aplicațiile educaționale, cărțile digitale și platformele interactive oferă oportunități suplimentare de exersare a competențelor de citire și scriere, sporind interesul și motivația elevilor pentru învățare.

Totodată, activitățile desfășurate în perechi sau în grupuri mici contribuie la dezvoltarea comunicării și a cooperării dintre elevi, oferindu-le oportunitatea de a împărtăși idei și de a învăța unii de la alții. Prin intermediul unor sarcini adaptate nivelului de dezvoltare al copilului, cadrul didactic poate sprijini progresul individual și poate crea experiențe de învățare relevante și motivante.

Dezvoltarea competențelor de literație la clasa a II-a reprezintă o condiție esențială pentru succesul școlar al elevilor. Prin activități variate de lectură, scriere și comunicare, copiii își consolidează și capacitatea de a cunoaște și de a utiliza informațiile în contexte diverse. Implicarea activă a cadrului didactic și

colaborarea cu familia contribuie semnificativ la formarea unor cititori competenți și a unor viitori adulți capabili să participe activ la viața socială.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2014). *PedagoEu*
2. Oprea, C.-L. (2009). *Strategii didactice interactive* .
3. Stan, E. (2016). *Didactica limbii și literaturii române pentru învăț*Bucu
4. Ministerul Educației (2023). *Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română. Clasele pregătitoare*Bucure
5. UNESCO (2017). *Alfabetizare pentru viață* .

***PROF. ÎNV. DAN ROMINA,
LICEUL ORTODOX ROMAN CIOROGARIU***

Impactul ecosistemului digital asupra echilibrului psiho-emoțional la elevii de gimnaziu

Tehnologia digitală a devenit o prezență constantă în viața cotidiană, iar generația actuală de elevi, „generația Z” sau „nativii digitali” s-a născut și s-a dezvoltat într-un mediu profund marcat de conectivitate și acces la informație. Internetul oferă oportunități remarcabile: acces la resurse educaționale, comunicare instantanee, dezvoltarea competențelor digitale și participare la o lume globalizată.

„Cu toate acestea, utilizarea necontrolată a tehnologiei ridică semne de întrebare legitime din perspectivă educațională, medicală și psihologică. Organizația Mondială a Sănătății recomandă limitarea timpului petrecut în fața ecranelor pentru copii și adolescenți, iar numeroase studii internaționale au evidențiat corelații între utilizarea excesivă a internetului și tulburări de somn, anxietate și scăderea performanțelor școlare.

Timpul petrecut în fața ecranelor (*screen time*) reprezintă o variabilă critică în cercetarea pedagogică actuală. Conform *Common Sense Media* (2019), adolescenții alocă zilnic 7-8 ore dispozitivelor digitale în scop recreativ. Această tendință este confirmată la nivel european de rapoartele *Eurostat* (2019–2022), care indică o expansiune a accesului la internet pentru segmentul 10-15 ani.

Impactul acestui fenomen este intens dezbătut: psihologul Jean Twenge (2017), în lucrarea „iGen”, asociază utilizarea smartphone-ului cu creșterea ratelor de anxietate și singurătate; cercetători precum Mimi Ito subliniază potențialul tehnologiei în susținerea învățării informale și a creativității.

În România, contextul post-pandemic a normalizat prezența digitalului în rutina elevilor, accelerând necesitatea unei analize riguroase a obiceiurilor actuale de utilizare.

Cercetările confirmă relația directă între expunerea prelungită la ecrane și declinul stării de bine. *Preventive Medicine Reports* (2018) a realizat un studiu pe 40.337 de subiecți (2-17 ani), constatând un risc dublu de anxietate sau depresie la utilizarea internetului peste 7 ore/zi.

La nivel european, studiul „EU Kids Online” (2020), realizat pe copii din 19 țări, a arătat că utilizarea intensă a internetului corelează cu niveluri crescute de anxietate socială, sentimente de excludere și dificultăți în reglarea emoțională. Aceste date rezonează direct cu rezultatele noastre: 35 din 60 de elevi (58,3%) ai școlii declară că se simt triști sau plictisiți în absența internetului, deci pentru mai mult de jumătate dintre ei conectivitatea a devenit o nevoie emoțională, nu doar un instrument.

Cercetători precum Andrew Przybylski (2017) și Amy Orben (2019) de la Universitatea Cambridge au introdus conceptul de *Digital Goldilocks hypothesis* (Ipoteza echilibrului digital sau Ipoteza bucle aurii în mediul digital): există un interval optim de utilizare a tehnologiei, dincolo de care efectele devin negative.

Conform analizelor lor pe date din Marea Britanie, acest prag se situează în jurul a 1-2 ore zilnic pentru adolescenți. În eșantionul nostru, 33 din 60 de elevi (55%) se încadrează în acest interval sau mai puțin, însă 25 de elevi (41,6%) îl depășesc semnificativ, unii ajungând la intervale de 6-10 ore sau chiar peste 10 ore zilnic.

Unul dintre cele mai documentate efecte negative ale utilizării tehnologiei la vârste tinere este impactul asupra calității și duratei somnului: un procent de 58,3% dintre elevii respondenți se culcă târziu din cauza internetului. Această valoare depășește media europeană raportată de studiile recente și necesită atenție imediată. Din punct de vedere fiziologic, mecanismul este clar: lumina albastră emisă de ecrane inhibă secreția de melatonină, hormonul responsabil de inducerea somnului, perturbând ceasul biologic intern. Standardele pediatrice stabilesc că adolescenții au nevoie de 8-10 ore de somn, praguri imposibil de atins dacă utilizarea ecranelor se extinde până târziu în noapte. Pe termen mediu, privarea cronică de somn la copii și adolescenți generează efecte în lanț: scăderea capacității de concentrare, deteriorarea memoriei de lucru, iritabilitate crescută și performanțe școlare mai slabe.

În 2022, Consiliul Europei a emis o recomandare privind protecția copiilor în mediul digital, solicitând statelor membre să introducă educația digitală critică în curriculum școlar și să sprijine familiile în gestionarea accesului minorilor la internet. Academia Americană de Pediatrie recomandă ca pentru copiii peste 6 ani, părinții să stabilească limite consistente de timp pe ecrane, să se asigure că acestea nu înlocuiesc somnul, activitatea fizică sau interacțiunile sociale și să acorde prioritate activităților față în față.

Din perspectiva impactului emoțional, un copil din trei dintre cazurile care au apelat la serviciile de consiliere psihologică ale organizației în 2020-2021 s-a confruntat cu stări de anxietate. Aceste date care se corelează cu rezultatele noastre: 35 din 60 de elevi (58,3%) se simt triști sau plictisiți în absența internetului.

Bibliografie

- Council of Europe (2022). *Recommendation on protecting children in the digital environment*.
- Eyal, N. (2014). *Hooked: How to Build Habit-Forming Products*, Portfolio/Penguin.
- EU Kids Online (2020). *Findings from 19 countries*, LSE, [online] lse.ac.uk.
- Orben, A., Przybylski, A. (2019). *The association between adolescent well-being and digital technology use*, Nature Human Behaviour.

PROF. HAIȘ FLORICA MARIA, C.Ș.E.I. ORIZONT

Curs de formare profesională „Câinele de terapie –partener în cadrul activităților de terapii și programe de intervenție: de la teorie la practică”

Cursul de formare profesională „Câinele de terapie – Partener în cadrul activităților de terapii și programe de intervenție: de la teorie la practică” este necesar pentru cadrele didactice din învățământul special și nu numai, având în vedere diversitatea nevoilor elevilor și importanța metodelor complementare de intervenție în educație. Utilizarea câinelui de terapie în activități educaționale și terapeutice s-a dovedit a avea beneficii semnificative asupra dezvoltării emoționale, sociale și cognitive a copiilor cu cerințe educaționale speciale, stimulând motivația, atenția și interacțiunea socială.

Prin acest curs, cadrele didactice vor dobândi cunoștințe teoretice privind rolul câinelui de terapie, principiile de siguranță și etică, dar și competențe practice pentru integrarea acestuia în programele de intervenție personalizate. Formarea le va permite profesorilor să diversifice strategiile de lucru, să creeze un mediu de învățare mai atractiv și să colaboreze eficient cu specialiștii în terapia asistată de animale.

Investiția în astfel de cursuri contribuie la creșterea calității actului educațional, la sprijinirea progresului copiilor și la promovarea unor metode moderne, centrate pe nevoile elevilor. Participarea la această formare va deschide noi oportunități de colaborare interdisciplinară și va oferi cadrelor didactice instrumente inovatoare pentru succesul intervențiilor educaționale și terapeutice.

Scopul cursului constă în dezvoltarea abilităților cadrelor didactice de a colabora interdisciplinar și de a integra câinele de terapie în programe educaționale și de recuperare, pentru a facilita incluziunea, motivația și dezvoltarea globală a elevilor cu cerințe educaționale speciale.

În cele ce urmează redăm sugestiv trei dintre competențele pe care dorim să le formăm în urma parcurgerii acestui curs:

- 1) Competența de integrare a terapiei asistate de animale în activitățile educaționale și terapeutice – capacitatea de a adapta metodele de lucru astfel încât câinele de terapie să devină un sprijin activ pentru atingerea obiectivelor individualizate ale elevilor.
- 2) Competența de planificare și implementare a programelor de intervenție personalizate – utilizarea câinelui de terapie ca resursă pentru stimularea dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copiilor cu nevoi speciale.
- 3) Competența de colaborare interdisciplinară – lucrul eficient cu terapeuți, psihologi, dresori și alți specialiști pentru a maximiza impactul intervențiilor.

În concluzie, cursul reprezintă o oportunitate importantă de dezvoltare profesională pentru cadrele didactice și specialiștii implicați în lucrul cu copiii cu cerințe educaționale speciale. Prin dobândirea unor competențe moderne și aplicabile, participanții vor putea utiliza metode inovatoare și eficiente de intervenție, contribuind la crearea unui mediu educațional incluziv, motivant și adaptat nevoilor fiecărui elev.

PROF. LEZEU CRINA, C.Ș.E.I. ORIZONT

Model de activitate extracurriculară pentru elevii cu dizabilități

Data: 20 martie 2026

Tema activității: Sindromul Down

Coordonator: prof. Căbău Ioana

Clasele implicate: clasa a V a, a IX și a X a B

Forma de realizare: individual și pe grupe;

Locul desfășurării: sala de clasă (Clasele integrate Beiuș)

Obiectivele urmărite prin activitate:

- să explice în cuvinte proprii termenul de sindrom DOWN;
- să descrie în cuvinte proprii caracteristicile acestei tulburări;
- să exemplifice modalități prin care pot fi integrați în comunitate copiii și persoanele cu sindrom down;
- să realizeze un colaj cu sosete diferite, specifice persoanelor cu sindromul DOWN;

Context

Sindromul Down este o afecțiune genetică cauzată de prezența unui cromozom 21 suplimentar (total 47 în loc de 46), fiind cea mai frecventă cauză de întârziere mintală și dezvoltare fizică. Caracterizat prin trăsături faciale specifice (ochi migdalați, profil plat), hipotonie musculară și întârzieri în dezvoltare, sindromul nu este o boală, ci o diferență genetică permanentă, ce necesită terapii de suport. Copiii cu Sindromul Down au o condiție genetică prezentă de la naștere, care influențează dezvoltarea fizică și intelectuală. Ei pot învăța și progresa, dar într-un ritm diferit față de alți copii. Cu sprijin adecvat din partea familiei și a specialiștilor, își pot dezvolta abilități importante pentru viața de zi cu zi.

Acești copii sunt adesea descriși ca fiind afectuoși, sociabili și empatici. Participarea la educație incluzivă îi ajută să se integreze mai bine în societate. Este important ca ei să beneficieze de terapie și intervenții timpurii pentru a-și atinge potențialul maxim.

De asemenea, copiii cu sindrom Down pot avea unele probleme de sănătate asociate, motiv pentru care au nevoie de monitorizare medicală regulată. Cu îngrijire și susținere, pot avea o viață împlinită și activă.

PROF. CĂBĂU IOANA, LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL NR.1

Comunicare, incluziune și progres: impactul terapiei logopedice asupra elevilor cu CES

În contextul educației contemporane, caracterizată prin promovarea incluziunii și a egalității de șanse, elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) beneficiază de o atenție tot mai mare din partea specialiștilor și a cadrelor didactice. Această categorie de elevi include copii care prezintă dificultăți de învățare, tulburări de limbaj și comunicare, întârzieri în dezvoltare sau alte tipuri de deficiențe care influențează parcursul lor educațional. În acest cadru, terapia logopedică se evidențiază ca un element esențial în procesul de recuperare și integrare școlară, având un impact profund asupra dezvoltării globale a copilului.

Limbajul reprezintă unul dintre principalele instrumente prin care copilul interacționează cu mediul înconjurător, își exprimă gândurile și emoțiile și participă activ la procesul educațional. Dezvoltarea armonioasă a limbajului este strâns legată de evoluția cognitivă și socio-emoțională, iar orice dificultate apărută în acest domeniu poate genera obstacole semnificative în adaptarea școlară și socială. Elevii cu CES se confruntă frecvent cu tulburări de pronunție, dificultăți de exprimare sau înțelegere, vocabular limitat sau probleme de fluentă, toate acestea afectându-le capacitatea de a comunica eficient și de a se integra în colectiv.

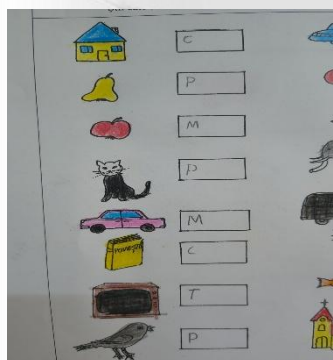
Terapia logopedică intervine în mod direct asupra acestor dificultăți, oferind metode și tehnici specializate menite să corecteze, să amelioreze sau să compenseze tulburările de limbaj. Activitatea logopedului nu se rezumă doar la corectarea pronunției, ci vizează dezvoltarea întregului sistem de

comunicare al copilului, incluzând aspecte precum înțelegerea mesajului, exprimarea coerentă, dezvoltarea vocabularului și utilizarea adecvată a limbajului în contexte variate. Printr-o intervenție personalizată, adaptată nevoilor fiecărui elev, terapia logopedică contribuie la creșterea capacității acestuia de a se exprima clar și de a înțelege informațiile primite.

Impactul pozitiv al terapiei logopedice asupra procesului de învățare este semnificativ, întrucât limbajul stă la baza majorității activităților școlare. Elevii care întâmpină dificultăți în înțelegerea instrucțiunilor sau în exprimarea

răspunsurilor pot avea rezultate școlare scăzute, chiar dacă potențialul lor intelectual este adecvat.

Prin îmbunătățirea competențelor lingvistice, terapia logopedică facilitează accesul la conținuturile educaționale, sprijină dezvoltarea abilităților de citire și scriere și contribuie la creșterea performanțelor școlare. În același timp, copilul capătă mai multă siguranță în exprimare, ceea ce îl determină să participe mai activ la activitățile didactice.

Un alt aspect important îl reprezintă influența terapiei logopedice asupra dezvoltării emoționale și a stimei de sine. Copiii care nu reușesc să se exprime corect sau sunt înțeleși cu dificultate pot deveni retrași, anxioși sau pot evita interacțiunile sociale.

Prin progresul realizat în cadrul ședințelor de logopedie, aceștia dobândesc încredere în propriile abilități și devin mai deschiși în relațiile cu ceilalți.

Astfel, terapia logopedică contribuie nu doar la dezvoltarea limbajului, ci și la echilibrul emoțional al copilului, facilitând integrarea sa în grupul de colegi.

Integrarea socială a elevilor cu CES este strâns legată de capacitatea lor de a comunica eficient. Comunicarea reprezintă fundamentul relațiilor interpersonale, iar dificultățile în acest domeniu pot conduce la izolare sau marginalizare. Prin dezvoltarea abilităților de comunicare, terapia logopedică sprijină participarea activă a elevilor la viața de grup, la activitățile școlare și extracurriculare, contribuind la formarea unor relații pozitive cu colegii și profesorii. În acest fel, copilul se simte acceptat și valorizat, ceea ce are un efect benefic asupra întregii sale dezvoltări.

Un rol esențial al terapiei logopedice îl constituie intervenția timpurie, care permite identificarea și corectarea dificultăților încă din fazele incipiente ale dezvoltării. Cu cât intervenția este realizată mai devreme, cu atât șansele de recuperare sunt mai mari, iar impactul negativ asupra parcursului școlar este redus. Terapia logopedică nu are doar un rol corectiv, ci și unul preventiv, contribuind la evitarea agravării tulburărilor de limbaj și la susținerea unei dezvoltări armonioase.

Eficiența terapiei logopedice este amplificată de colaborarea dintre logoped, cadrele didactice, familie și alți specialiști implicați în educația copilului. Această abordare integrată asigură continuitatea intervenției și adaptarea strategiilor educaționale la nevoile specifice ale elevului. Sprijinul oferit acasă, în completarea activităților desfășurate în cabinetul logopedic, este esențial pentru consolidarea progreselor realizate și pentru generalizarea acestora în situații reale de comunicare.

Cu toate acestea, implementarea eficientă a terapiei logopedice se confruntă cu anumite provocări, precum lipsa resurselor materiale, numărul insuficient de specialiști sau nivelul redus de informare al părinților. De asemenea, există situații în care copiii cu CES sunt etichetați sau stigmatizați, ceea ce poate afecta motivația acestora de a participa la activitățile de recuperare. Depășirea acestor dificultăți necesită implicarea activă a instituțiilor educaționale, a autorităților și a comunității, precum și promovarea unei atitudini deschise și empaticе față de diversitate.

PROF. PETRUȚ RALUCA, CSEI "ORIZONT", ORADEA

Contracronometru

Metoda desenului „contracronometru” (cunoscută internațional sub numele de **Gesture Drawing**) este o tehnică de antrenament artistic care presupune realizarea unor schițe într-un interval de timp foarte scurt, de obicei între 30 de secunde și 5 minute.

Scopul principal nu este acuratețea detaliilor, ci surprinderea esenței mișcării, a formei generale și a „ritmului” subiectului.

Obiectivele metodei:

- Dezvoltarea vitezei de observație: Te forțează să analizezi rapid ce este cel mai important la subiect.
- Eliminarea perfecționismului: Deoarece timpul este limitat, nu ai timp să te pierzi în detalii sau să folosești radiera.
- Îmbunătățirea memoriei vizuale: Începi să reții forme complexe și să le transpui pe hârtie dintr-o privire.
- Fluiditatea liniilor: Ajută la obținerea unor linii mai libere și mai expresive, evitând „desenul rigid”.

Cum se realizează:

1. **Pregătirea:** Ai nevoie de multe foi de hârtie (adesea de calitate mai slabă, deoarece vei consuma multe) și un instrument de scris care alunecă ușor (creion grafic, marker, creion moale).
2. **Setarea timpului:** Folosește un cronometru. Se începe de obicei cu sesiuni foarte scurte:
 - **30 - 60 secunde:** Doar liniile de acțiune și masa generală a corpului.
 - **2 - 3 minute:** Se pot adăuga volume și câteva umbre mari.
 - **5 - 10 minute:** Se conturează mai clar silueta și proporțiile.
3. **Execuția:** Ochii trebuie să stea mai mult pe subiect decât pe foaie. Mâna trebuie să se miște continuu, trasând linii lungi și curbe în loc de linii mici și sacadate.

Aplicația educațională a acestei metode depășește granițele atelierului de artă, putând fi integrată în diverse contexte didactice:

1. **Dezvoltarea atenției și a memoriei vizuale:** Elevii învață să scaneze rapid un obiect sau o situație și să rețină esențialul. În pedagogie, acest lucru se traduce prin îmbunătățirea capacității de concentrare și de observație fină.
2. **Gestionarea eșecului și a timpului:** Într-un mediu școlar adesea centrat pe notă, desenul contracronometru oferă un spațiu sigur pentru greșală. Deoarece timpul este scurt, un desen „nereușit” nu este văzut ca un eșec, ci ca o etapă necesară. Elevii învață astfel să gestioneze presiunea timpului și să își dozeze efortul pentru a finaliza o sarcină într-un interval strict.

3. **Spargerea barierelor de comunicare (Metoda non-verbală):** În activitățile de grup, desenul rapid poate fi folosit ca metodă de „ice-breaking” sau de exprimare a unor idei complexe prin schițe simbolice, facilitând comunicarea între elevi cu stiluri de învățare diferite.
4. **Încălzirea cognitivă:** Așa cum sportivii își încălzesc mușchii, elevii își pot „încălzi” creativitatea la începutul unei ore de curs prin 5 minute de desen rapid, pregătindu-și mintea pentru sarcini mai complexe de rezolvare de probleme.

Recomandări pentru profesor:

- **Fără gumă de șters:** Interzicerea radierei este crucială. Greșeala trebuie să rămână pe foaie ca parte a procesului.
- **Hârtie de reciclat:** Folosiți foi de ziar sau resturi de hârtie pentru a sublinia că aceste desene sunt „de antrenament”, nu „opere finale”.
- **Feedback pozitiv:** Nu se notează acuratețea, ci **curajul de a pune linii pe foaie** și progresul în surprinderea mișcării.

În concluzie, integrarea metodei contracronometru în sistemul educațional transformă sala de clasă într-un laborator de explorare dinamică. Prin renunțarea la detaliul obositor în favoarea fluxului de idei, elevii nu învață doar să deseneze, ci dobândesc o abilitate esențială în secolul XXI: capacitatea de a sintetiza rapid realitatea și de a acționa cu încredere sub presiune precum este și o metodă distractivă pentru elevi.

Bibliografie:

Curs Erasmus + Activ Art-Barcelona

Betty Edwards-youtube

PROF. PINTICAN LAURA, C.Ș.E.I ORIZONT ORADEA

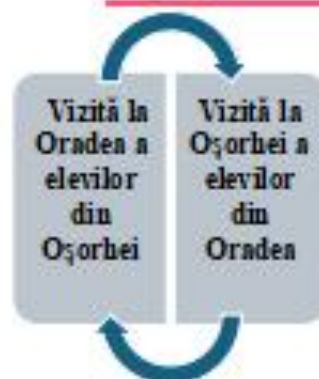

*Parteneriat instituțional din cadrul
proiectului de activitate extracurriculară*

copil contează,,

**CU 2 DEPLASARI ÎN
AFARA LOCALITĂȚII**

I. VIZITA LA ORADEA A ELEVILOR DIN OȘORHEI

În data de 04.05.2026, cu ocazia desfășurării activității

„STOP BULLYING!,,

- Coordonatorul activității: prof. Horaniț Alina Viorina
- Colaborator local: prof. Sass Tabita
- Cadre didactice participante:
 - C.Ș.E.I. "Orizont" Oradea: Dir. prof. Serte Georgia, Dir. prof. adj. Marușca Angela Ioana, prof. Tocuț Dorina, prof. Cărădan Adina, prof. Bot Nicola, Prof. Brad Bianca, Prof. Ursuț Mirela,
 - Școala Gimnazială „Aurel Pop,, Oșorhei: Dir. prof. Zopota Ciprian, prof. inv. Drugaci Alina Bianca, prof. consilier școlar Nica Florina-Maria, prof. inv. primar Cherman Mihaela,
 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor: Dir. gen. Puia Lucian Călin și psiholog Țiț Ioana
- Grupul țintă: elevii de la C.Ș.E.I Orizont Oradea și elevii claselor a II-a A și a II-a D ale Școlii Gimnaziale "Aurel Pop,, Oșorhei

2. VIZITA LA OȘORHEI A ELEVILOR DIN ORADEA

În data de **28.05.2026**, cu ocazia desfășurării activității

"EMOȚIILE ȘI CUM NE SIMȚIM LA ȘCOALĂ"

- **Coordonatorul activității:** prof. Horaniț Alina Viorina
- **Colaborator local:** prof. Sass Tabita
- **Grupul țintă:**
 - 20 elevi ai claselor a II-a A și a II-a D ale Școlii Gimnaziale "Aurel Pop., Oșorhei
 - 5 de elevi de la C.Ș.E.I. "Orizont" Oradea și elevii logați on-line la nivelul clasei
- **Cadre didactice participante:**
 - C.Ș.E.I. "Orizont" Oradea: Dir. prof. Serte Georgia Marilena, Dir. prof. adj. Marușca Angela Ioana, prof. Horaniț Alina Viorina și prof. Sass Tabita
 * logare on-line pe link-ul www.zoom.com: profesorii de la C.Ș.E.I. "Orizont" Oradea: Dir. prof. Serte Marilena Georgia, Dir. adj. prof.dr. Marușca Angela Ioana, prof. Sipos Lăcrimioara, prof. Puia Florina, prof. Oros Anca, prof. Sabău Adela, prof. Dubaci Raluca, prof. Lăzuran Rahela, prof. Brazdău Mariana, prof. Molnar Romina, prof. Haiș Florica, prof. Dan Mircea, prof. Serafim Maria și prof. Cruceru Loredana.
 - Școala Gimnazială „Aurel Pop., Oșorhei: Dir. prof. Zopota Ciprian, Dir. Prof. Mohuț Adrian Sorin, prof. inv. Drugaci Alina Bianca, prof. consilier școlar Nica Florina-Maria, prof. inv. primar Cherman Mihaela,
 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor: Dir. gen. Puia Lucian Călin și psiholog Țiț Ioana

PROF. SASS TABITA, C.Ș.E.I. ORIZONT ORADEA

Unitate în diversitate

Școala ca spațiu al creșterii reciproce

În sistemul educațional contemporan, prezența diversității în bănci nu mai este o simplă configurație logistică, ci un fenomen pedagogic profund. Într-o clasă unde coexistă copii cu profiluri neurocognitive variate, medii etnice diverse sau statusuri socio-economice contrastante, se produce un proces unic de formare umană prin contactul direct cu experiențe de viață diferite.

Pentru mulți elevi, acesta este momentul în care „normalitatea” încetează să mai fie un punct fix și devine un spectru. Această realizare reprezintă fundamentul pe care se construiește un adult funcțional și uman, pregătit pentru o lume care nu este niciodată uniformă.

Multă vreme, educația a funcționat pe modelul „patului lui Procust”, forțând toți elevii să intre în aceleași tipare de performanță. Clasele incluzive reușesc să spargă această barieră, oferind lecții de viață esențiale. Când un copil observă că procesul de învățare necesită abordări metodologice variate pentru obiective comune, el descoperă un adevăr fundamental: efortul nu are aceeași imagine pentru toată lumea (**Lecția efortului subiectiv**). Aprecierea diversității are un efect benefic asupra întregului colectiv: îi face pe elevi mai blânzi cu propriile lor imperfecțiuni. Înțelegând că fiecare om parcurge un drum propriu, copiii dezvoltă o auto-compasiune care le va servi drept ancoră emoțională la vârsta adultă (**Acceptarea propriei umanități**).

Incluziunea participativă depășește simpla acceptare a prezenței celuilalt; ea presupune o interacțiune bazată pe respect și curiozitate intelectuală. Într-un mediu integrat, copiii învață să „citească” stări care nu sunt verbalizate clar. Ei devin experți în a descifra nuanțe comportamentale, o abilitate care se traduce într-o inteligență socială superioară în mediile profesionale

(**Acuratețea lecturii emoționale**). Frica de diferență se hrănește din distanță; un adult care a crescut într-o comunitate pluralistă nu va percepe variațiile neurologice ca pe o amenințare, ci ca pe o componentă firească a condiției umane (**Eradicarea stigmatului prin proximitate**).

Lumea din afara porților școlii nu este stratificată pe criterii de abilitate. Companiile globale și comunitățile democratice depind de capacitatea indivizilor de a funcționa împreună tocmai datorită diferențelor lor. Elevii învață că succesul nu înseamnă întotdeauna să fii „cel mai bun” conform unui standard rigid. Într-un mediu facilitator, succesul este definit prin atingerea potențialului individual (**Perspective asupra succesului**). În proiectele comune, elevii învață distribuția strategică a sarcinilor. Cineva poate excela la organizare, altul la partea vizuală, iar altul poate aduce o perspectivă creativă neconvențională. Această colaborare multidimensională reprezintă structura oricărei echipe de succes din secolul XXI (**Sinergia de grup**).

Profesorul trebuie să fie mai mult decât un furnizor de informații. El este cel care celebrează progresul individual, transformând clasa într-un spațiu în care fiecare elev se simte în siguranță să fie el însuși.

Bibliografie

- **Bărbulescu, G., & Sima, A. (2020).** *Dezvoltarea socială a copilului cu cerințe educative speciale.*
- **Bulumac, L. (2022).** *Strategii de integrare socială în mediul școlar: Sistemul Peer-Support.*
- **Dumitru, I. A. (2018).** *Dezvoltarea competențelor socio-emoționale la copii și adolescenți.* Editura Polirom.

CONSILIER ȘCOLAR CRINA CREȚU, CJRAE BIHOR

Jocul ca metodă fundamentală de intervenție și învățare în învățământul special și incluziv

Pentru copilul cu Cerințe Educaționale Speciale (CES), jocul nu este doar o modalitate de relaxare, ci constituie **limbajul său universal** și puntea de legătură cu realitatea înconjurătoare. Dacă în învățământul de masă jocul este adesea o metodă complementară, în învățământul special el devine o **metodă terapeutică de bază**.

Prin joc, funcțiile psihice deficitare (atenția, memoria, motricitatea, limbajul) sunt stimulate într-un cadru securizant emoțional, reducând anxietatea de eșec a elevului.

În activitatea didactică și de recuperare din școala noastră, utilizăm o gamă variată de jocuri, fiecare adresând o anumită arie de dezvoltare:

A. Jocul senzorial (Foarte eficient în TSA și deficiențe de intelect)

- **Exemple:** Jocuri cu nisip kinetic, cutii cu texturi diferite (orez, boabe de fasole, spumă), jocuri cu lumini și umbre.
- **Scop:** Ajută la reglarea sistemului senzorial (hipersensibilitate/hiposensibilitate), dezvoltă percepția tactilă, vizuală și auditivă și are un puternic efect de calmare.

B. Jocul didactic și logopedic (Pentru tulburări de limbaj și dificultăți de învățare)

- **Exemple:** „Asociază imaginea cu cuvântul”, „Ce lipsește?”, puzzle-uri de cuvinte, rime animate.
- **Scop:** Îmbogățirea vocabularului, corectarea pronunției, dezvoltarea structurilor gramaticale și stimularea operațiilor gândirii (analiză, sinteză, comparație).

C. Jocul de rol (Pentru tulburări de comportament și adaptare socială)

- **Exemple:** „De-a magazinul”, „La medic”, „Gestionarea unei stări de furie” (folosind marionete).
- **Scop:** Dezvoltarea empatiei, învățarea regulilor sociale, descărcarea tensiunilor emoționale și exersarea unor comportamente dezirabile în societate.

D. Jocul motric și de orientare spațială (Pentru deficiențe neuromotorii și ADHD)

- **Exemple:** Trasee aplicative, jocuri de tipul „Oglinda”, manipularea de obiecte mici (mărgelă, pensete).
- **Scop:** Dezvoltarea motricității grosiere și fine, coordonarea ochi-mână, schema corporală și consumarea energiei într-un mod organizat.

Deși este extrem de eficient, utilizarea jocului în învățământul special presupune dificultăți specifice pentru cadrul didactic:

- **Rigiditatea comportamentală (stereotipiile):** Unii copii (în special cei cu autism) tind să folosească jucăriile în mod repetitiv și nefuncțional (de exemplu, învârt roțile unei mașini în loc să o ruleze). Profesorul trebuie să intervină subtil pentru a transforma stereotipia într-un joc funcțional.

- **Nerespectarea regulilor:** Elevii cu hiperactivitate (ADHD) sau deficiențe de intelect acceptă greu regulile de joc sau tolerarea pierderii (frustrarea).
- **Logistica complexă:** Jocul în învățământul special necesită material didactic extrem de diversificat, personalizat și, cel mai important, **durabil și sigur** (fără piese mici care pot fi înghițite, materiale non-toxice).

Perspective: Modernizarea metodei jocului în unitatea noastră

Pentru a crește eficiența acestei metode în școala noastră, avem în vedere următoarele direcții:

1. **Introducerea jocurilor digitale interactive (Gamificarea):** Utilizarea tabletelor sau a ecranelor interactive cu aplicații speciale pentru copiii cu CES (aplicații de comunicare augmentativă, jocuri de atenție vizuală). Tehnologia crește masiv motivația acestor elevi.
2. **Amenajarea unei Ludoteci/Camere de joc terapeutic:** Un spațiu dedicat exclusiv învățării prin joc, dotat cu materiale specifice (module de spumă, labirinturi de perete, jocuri de societate adaptate).
3. **Formarea cadrelor didactice** în tehnici moderne de terapie prin joc (*Play Therapy*), pentru a ști cum să ghideze jocul liber al copilului către obiective terapeutice concrete.

În învățământul special și incluziv, jocul nu este o pierdere de timp și nici o simplă pauză de la învățare, ci este **învățarea însăși**. Pentru un copil cu deficiențe, un joc bine structurat de către profesor valorează mai mult decât zece fișe de lucru clasice.

Prin adaptarea jocurilor la nivelul de dezvoltare al fiecărui elev, unitatea noastră școlară reușește să transforme actul educațional dintr-o obligație rigidă într-o experiență accesibilă, formatoare și terapeutică.

BIBLIOGRAFIE

1. **Alois, G.** (2006) – *Tratat de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași.
2. **Bratu, B.** (1976) – *Prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj prin joc*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
3. **Claparède, É.** (1975) – *Psihologia copilului și pedagogia experimentală. Jocul*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
4. **Gherguț, A.** (2007) – *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași.

DIR. ADJ. PROF. DR. MARUȘCA ANGELA IOANA,
C.Ș.E.I. ORIZONT

***CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE
INCLUZIVĂ „ORIZONT” ORADEA,
BIHOR STR. TRAIAN LALESCU, NR. 3
TEL/FAX: 0259.411.865***

